

De **V**ereniging voor **W**eer- en **S**terrenkunde Noord-Drenthe is een door de NVWS erkende, zelfstandige vereniging die als doel heeft om beoefening van amateur weer- en sterrenkunde in de regio te bevorderen.

De vereniging bestaat sinds 1948.

Het verenigingsjaar van de VWS Noord-Drenthe begint in september en wordt in mei/juni afgesloten. Er worden per jaar een tiental bijeenkomsten georganiseerd die bestaan uit lezingen door beroepsastronomen, amateurs van andere afdelingen en eigen leden.

Deze bijeenkomsten vinden plaats op onze nieuwe locatie: Bosrand 2 in Assen.

Meer informatie hierover staat in het laatste artikel van deze nieuwsbrief.

Verder zijn er waarneemavonden in "het veld" of bij sterrenwachten van leden.

De vereniging beschikt over een Bulletinboard, oftewel Forum, op Internet. Hierop kan onderling, interactief gecommuniceerd worden; foto's kunnen geplaatst worden, vragen kunnen gesteld worden en ook informatie over activiteiten wordt hier gegeven.

De contributie bedraagt € 25,00 per jaar, te voldoen in december/januari 2015/2016
Contributiebetaling via rek.nr. NL23 INGB 0003 6799 80 t.n.v. PNM V
WEER/STERREK NRD DRENTHE

Website: www.vwsnoorddrenthe.nl

Forum: www.vwsnoorddrenthe.nl/forum

Het bestuur bestaat uit de volgende leden:

- **Gerard van den Braak** – pollux@sterrenwacht.eu – voorzitter
- **Ria Danes** – ria@dodsoft.nl – secretaris
- **Jan Willem Spee** – J.W.Spee@hetnet.nl – penningmeester
- **Ronn Franken** – ronfranken@home.nl – bestuurslid
- **Simon Wildvank** - simon@swb-it.nl – bestuurslid

Programma:

Datum	Onderwerp	Spreker
25 September 2015	De lezing heeft als titel: We zijn gemaakt van sterrenstof. Ook zullen de actuele stand van zaken omtrent de New Horizons en Rosetta projecten behandeld worden.	Han Kleijn
24 Oktober 2015	Nacht van de Nacht	Oude Asser ijsbaan
30 Oktober 2015	-	-
DI 24 November 2015	Eigen materiaal kun je meenemen en alle ruimte voor vragen en om ervaringen uit te wisselen	Leden

27 November 2015	Visueel waarnemen en de theorie daar achter (rol van aperture, vergroting, achtergrondhelderheid, het oog, de brein enz,)	Jan van Gastel
18 December 2015	Scintillaties in de atmosfeer (astronomen hebben er last van, meteorologen maken er gebruik van)	Henk de Bruin
22 Januari 2016	Botsende melkwegstelsels	Prof. Dr.H.J.G.L.M. Lamers
26 Februari 2016	Water in het heelal (waar vinden we het en hoe het op aarde terecht komt)	Dr. Inga Kamp
11 Maart 2016 12 Maart	Vrijdag: Landelijke sterrenkijkdagen Zaterdag: Landelijke sterrenkijkdagen	Publieke actie, waarnemen in het veld Waarnemen + expositie + lezing uit eigen kring in gebouw en aan de Rode Heklaan te Assen
25 Maart 2016	ALV en na de pauze noorderlicht boven IJsland	Gerard van den Braak
22 April 2016	-	-
	-	-
20 Mei 2016	-	-
17 Juni 2016	-	-

Nieuws en actuele zaken:

De nieuwsbrief verschijnt 1x per jaar, aan het begin van elk seizoen. De nieuwsbrief is in het leven geroepen ter vervanging van het clubblad Scoopium, dat sinds 2008 niet meer uitgegeven wordt.

De nieuwsbrief bevat naast algemene informatie over de vereniging en het programma van het komende seizoen, actuele nieuwsonderwerpen en een Astrokalender met de belangwekkende hemelverschijnselen voor het lopende seizoen. Ook zijn er verschillende artikelen van onze leden over allerlei onderwerpen te lezen.

• Leden

De vereniging heeft 33 leden (peildatum mrt. 2015).

1 Lid heeft opgezegd: dhr. J.W. van der Kouwe.

Geschrapt zijn J. Maduro en A. Franken als lid.

4 nieuwe leden hebben zich aangemeld: dhr. J. Hut, dhr. R. de Vries, dhr. D. Starcken en dhr. A. Bakx.

• Bestuur

Als nieuwe penningmeester is Jan Willem Spee aangetreden.

De volgende ALV zal zijn op 25 maart 2016.

- **Van de ALV**

Op de ALV (16 januari) zijn de standaard zaken doorgenomen. De jaarverslagen en de begroting zijn goedgekeurd, de kascommissie is door omstandigheden, later akkoord gegaan met de financiële boekhouding.

Waarneemactiviteiten

De VWS Noord-Drenthe stelt zich ook ten doel het actief waarnemen van sterrenkundige objecten te stimuleren. De waarneemcommissie, bestaande uit Bob Hogeveen en Niels Grobben, zorgt voor de planning en coördinatie hiervan. Dit uit zich in:

- Deepsky-waarneemavonden rond Nieuwe maan
- Gezamenlijk waarnemen van bijzondere gebeurtenissen (zons/maansverduisteringen e.d.)
- Deelname aan (landelijke) publieksactiviteiten zoals de Landelijke Sterrenkijkdagen en de Nacht van de Nacht.

Deepsky-waarneemavonden

Hierbij speelt de Maan een belangrijke rol. Voor deepskywaarnemen mag er eigenlijk geen Maan aan de hemel staan. Deze avonden worden daarom alleen gepland en uitgevoerd rond **Nieuwe Maan** en dan bij voorkeur in de weekeinden. In de **Astrokalender**, verderop in deze nieuwsbrief, zijn de datums vermeld waarop het **Nieuwe Maan** is. De weekeinden bij/rond die datums zijn dus potentieel geschikt voor deepsky-waarneemsessies.

Bij waarneemsessies wordt onderscheid gemaakt tussen “serieus” waarnemen en “informeel” waarnemen. De reden hiervoor is dat beschikbare waarneemtijd, helaas, erg beperkt is in onze streken. De combinatie van helder weer + afwezigheid van Maan + weekeinde is erg zeldzaam en de waarnemers onder ons zullen dit zeker willen benutten voor serieus en ongestoord waarnemen. Mocht deze zeldzame omstandigheid zich voordoen dan bestempelen we de waarneemsessie tot een “serieuze” en verwachten daarbij dat de deelnemers in hoge mate “selfsupporting” zijn.

Zijn de omstandigheden niet optimaal dan kunnen we de waarneemsessie informeel houden en is er tijd en ruimte om minder ervaren waarnemers te begeleiden en te helpen, en eventuele deelnemers zonder telescoop mee te laten kijken.

Waarneemprojecten

Voor de actieve waarnemers onder ons zijn een aantal waarneemprojecten in het leven geroepen.

De belangrijkste daarvan is het “*Messierproject*”. Dit omvat het waarnemen van objecten van de Messierlijst en het vastleggen van die waarnemingen, waaronder ook foto’s en tekeningen vallen, op een speciale pagina op onze website:

www.vwsnoorddrenthe.nl/messier/messier.htm

De Messierlijst bevat zowel voor de beginnende als voor de gevorderde waarnemer interessante, mooie en uitdagende objecten.

Voor de wat meer gevorderde waarnemers zijn er ook nog de projecten "Skyvistas" en "Herschel400". Ook hiervan zijn webpagina's:

www.vwsnoorddrenthe.nl/messier/skyvistas320.htm

www.vwsnoorddrenthe.nl/messier/herschel400.htm

In 2010 zijn twee nieuwe waarneemprojecten gestart:

Lunar100 en AL-Dubbelsterren

Bij Lunar100 worden objecten op de Maan waargenomen, gebaseerd op het boek "The Modern Moon".

Op onze website is de voortgang van het Lunar100 project hier te vinden:

www.vwsnoorddrenthe.nl/lunar100/lunar100.htm

Bij AL-dubbelsterren gaat het om het waarnemen van dubbelsterren, dit vormt een mooi alternatief voor het waarnemen van deepsky-objecten als de hemel niet zo helder en donker is.

Op onze website is de voortgang van het AL-dubbelsterren project hier te vinden:

www.vwsnoorddrenthe.nl/dubbelsterren/AL_dubbelsterren.htm

In 2012 werd er nog een nieuw project gestart met Planetaire Nevels en deze is te vinden op onze website onder :

<http://www.vwsnoorddrenthe.nl/plannebs/plannebs.htm>

• **Nacht van de Nacht**

Deze landelijke manifestatie valt dit seizoen op zaterdag 24 oktober. Onze vereniging zal op die avond op 1 locatie i.s.m. andere organisaties het publiek inlichten over en bewustmaken van de effecten van lichtvervuiling.

• **Landelijke activiteiten**

Landelijk worden diverse activiteiten georganiseerd, o.a. door KNVWS-werkgroepen, die voor leden van onze vereniging ook interessant kunnen zijn. Hierbij een overzicht van deze activiteiten voor zover ze op het moment van samenstellen van deze nieuwsbrief bekend zijn. Kijk op activiteitenkalender van de KNVWS voor actuele en nadere informatie:

<http://www.sterrenkunde.nl/knvws/agenda>

2015

- 28 september Totale maansverduistering in Nederland.
- 3 oktober 12.30 uur Symposium Protoplanetaire Schijven, Kapteynborg Rijksuniversiteit Groningen, Organisatie KNVWS/Groninger Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde.
- 17 oktober landelijk KNVWS symposium rond de Rosetta missie naar komeet 67P/Churyumov-Gerasimenko, Amsterdam.
- 24 oktober Nacht van de Nacht
- 14 november Astrodag, Goirle. 110e landelijke bijeenkomst amateurs.

2016

- 11-12-13 maart Landelijke Sterrenkijkdagen.
- 7 mei 13.30 uur 6e Algemene Ledenvergadering

• **Astrokalender**

September 2015

di 1 september	05.38 MEZT	Neptunus is in oppositie , staat rond 2 uur in het zuiden en is de hele nacht zichtbaar.
vr 4 september	12.19 MEZT	Mercurius is avondster , staat 27° van de Zon en gaat 27 minuten na de Zon onder.
za 5 september	07.38 MEZT	De Maan bedekt Aldebaran , op een hoogte van 54°, maar bij daglicht.
wo 23 september	10.21 MEZT	Herfstequinox ; begin van de herfst .
vr 25 september	05.41 MEZT	Mars staat 47' N van Regulus, op 11° boven de horizon.
ma 28 september	04.48 MEZT	Totale maansverduistering (grootte: 127%), op een hoogte van 24°.
di 29 september	05.29 MEZT	De planetoïde Vesta is in oppositie (+6,2m).
wo 30 september	16.38 MEZT	Mercurius is in benedenconjunctie en beweegt tussen de Aarde en de Zon door.

Oktober 2015

za 03 oktober	13.20 MEZT	De planetoïde Eunomia is in oppositie (+7,9m).
zo 11 oktober	12.24 MEZT	De Maan staat 1,6° ZW van Mercurius, op een hoogte van 38°, maar bij daglicht.
ma 12 oktober	05.49 MEZT	Uranus is in oppositie , staat rond 2 uur in het zuiden en is de hele nacht zichtbaar.
ma 12 oktober	20.25 MEZT	Mercurius in het perihelium , op 0,307AE van de Zon.
vr 16 oktober	05.16 MEZT	Mercurius is ochtendster , staat 18° van de Zon en komt 1,8 uur voor de Zon op.
zo 18 oktober	00.33 MEZT	Mars staat 23' N van Jupiter, bij ons onder de horizon.
do 22 oktober	15.00 MEZT	Maximum van de meteorenzwerm Orioniden : tot 33 meteoren per uur.
zo 25 oktober	03.00 MEZT	Einde van de zomertijd .
ma 26 oktober	00.41 MET	Venus staat 1,0° Z van Jupiter, bij ons onder de horizon.
ma 26 oktober	08.11 MET	Venus is ochtendster , staat 46° van de Zon en komt 4,4 uur voor de Zon op.
do 29 oktober	23.21 MET	De Maan bedekt Aldebaran , op 37° boven de horizon.

November 2015

di 3 november	08.27 MET	Venus staat 41' Z van Mars, op 39° boven de horizon, maar bij daglicht.
---------------	-----------	---

zo 15 november	17.52 MET	Komeet C/2013 US10 (Catalina) in het perihelium (+2,0m).
ma 16 november	14.00 MET	Maximum van de meteorenzwerf I-Aurigenen : tot 29 meteoren per uur.
di 17 november	15.53 MET	Mercurius is in bovenconjunctie en beweegt achter de Zon langs.
di 17 november	15.53 MET	De Zon bedekt Mercurius, op een hoogte van 6°.
wo 18 november	01.00 MET	Maximum van de meteorenzwerf Leoniden : tot 30 meteoren per uur.
vr 20 november	23.52 MET	Mars in het aphelium , op 1,666AE van de Zon.
wo 25 november	19.08 MET	Mercurius in het aphelium , op 0,467AE van de Zon.
zo 29 november	10.02 MET	Venus in het perihelium , op 0,718AE van de Zon.
ma 30 november	01.16 MET	Saturnus is in conjunctie met de Zon en beweegt er achterlangs.

December 2015

zo 6 december	02.03 MET	De Maan staat 36' W van Mars, 8° onder de horizon.
ma 14 december	16.15 MET	Maximum van de meteorenzwerf Geminiden : tot 72 meteoren per uur.
di 22 december	05.48 MET	Wintersolstitium ; begin van de winter .
wo 23 december	10.30 MET	Maximum van de meteorenzwerf Ursiden : tot 16 meteoren per uur.
wo 23 december	19.45 MET	De Maan bedekt Aldebaran , op 37° boven de horizon.
di 29 december	04.12 MET	Mercurius is avondster , staat 20° van de Zon en gaat 1,5 uur na de Zon onder.

Januari 2016

za 02 januari	23.57 MET	De Aarde in het perihelium , op 0,983AE van de Zon.
ma 04 januari	12.00 MET	Maximum van de meteorenzwerf Boötiden : tot 13 meteoren per uur.
vr 08 januari	05.40 MET	Jupiter is stationair , en te vinden aan de ochtendhemel.
vr 08 januari	18.40 MET	Mercurius in het perihelium , op 0,308AE van de Zon.
za 09 januari	05.13 MET	Venus staat 5,0' N van Saturnus, 7° onder de horizon.
do 14 januari	15.05 MET	Mercurius is in benedenconjunctie en beweegt

januari	MET	tussen de Aarde en de Zon door.
wo 20 januari	04.40 MET	De Maan bedekt Aldebaran , op een hoogte van 1°.
wo 27 januari	23.56 MET	De Maan staat 1,9° ZW van Jupiter, op een hoogte van 22°.
Februari 2016		
ma 1 februari	11.42 MET	De Maan staat 1,8° N van Mars, op een hoogte van -1° en bovendien bij daglicht.
zo 7 februari	02.24 MET	Mercurius is ochtendster , staat 26° van de Zon en komt 1,2 uur voor de Zon op.
zo 21 februari	18.22 MET	Mercurius in het aphelium , op 0,467AE van de Zon.
zo 28 februari	16.47 MET	Neptunus is in conjunctie met de Zon en beweegt er achterlangs.
Maart 2016		
di 8 maart	11.57 MET	Jupiter is in oppositie , staat rond 1 uur in het zuiden en is de hele nacht zichtbaar.
ma 14 maart	14.28 MET	De Maan staat 24' Z van Aldebaran, op 37° boven de horizon, maar bij daglicht.
zo 20 maart	05.30 MET	Lente-equinox ; begin van de lente .
zo 20 maart	17.42 MET	Venus in het aphelium , op 0,728AE van de Zon.
wo 23 maart	21.11 MET	Mercurius is in bovenconjunctie en beweegt achter de Zon langs.
vr 25 maart	11.01 MET	Saturnus is stationair , en te vinden aan de ochtendhemel.
zo 27 maart	02.00 MET	Begin van de zomertijd .
April 2016		
di 5 april	19.01 MEZT	Mercurius in het perihelium , op 0,308AE van de Zon.
wo 6 april	09.53 MEZT	De Maan bedekt Venus , op 26° boven de horizon, maar bij daglicht.
za 9 april	23.27 MEZT	Uranus is in conjunctie met de Zon en beweegt er achterlangs.
ma 11 april	01.19 MEZT	De Maan staat 26' Z van Aldebaran, op een hoogte van -7°.
zo 17 april	14.14 MEZT	Mars is stationair , en te vinden aan de ochtendhemel.
ma 18 april	15.59 MEZT	Mercurius is avondster , staat 20° van de Zon en gaat 2,1 uur na de Zon onder.
Mei 2016		

zo 8 mei	09.50 MEZT	De Maan staat 21' Z van Aldebaran, op een hoogte van 19°, maar bij daglicht.
ma 9 mei	14.14 MEZT	Jupiter is stationair , en te vinden aan de avondhemel.
ma 9 mei	17.12 MEZT	Overgang van Mercurius over de zonneschijf , bij ons 36° boven de horizon.
ma 9 mei	17.12 MEZT	Mercurius is in benedenconjunctie en beweegt tussen de Aarde en de Zon door.
vr 13 mei	20.14 MEZT	Mercurius staat 23' ZO van Venus, op een hoogte van 3°, maar bij daglicht.
do 19 mei	18.34 MEZT	Mercurius in het aphelium , op 0,467AE van de Zon.
zo 22 mei	13.17 MEZT	Mars is in oppositie , staat rond 2 uur in het zuiden en is de hele nacht zichtbaar.
Juni 2016		
vr 3 juni	08.37 MEZT	Saturnus is in oppositie , staat rond 2 uur in het zuiden en is de hele nacht zichtbaar.
vr 3 juni	12.37 MEZT	De Maan staat 1,3° ZO van Mercurius, op een hoogte van 51°, maar bij daglicht.
za 4 juni	22.02 MEZT	De Maan staat 18,3' Z van Aldebaran, op een hoogte van -9° en in de schemering.
zo 5 juni	10.45 MEZT	Mercurius is ochtendster , staat 24° van de Zon en komt 42 minuten voor de Zon op.
ma 6 juni	23.49 MEZT	Venus is in bovenconjunctie en beweegt achter de Zon langs.
ma 6 juni	23.49 MEZT	De Zon bedekt Venus, bij ons onder de horizon.
di 21 juni	00.34 MEZT	Zomersolstitium ; begin van de zomer .
do 30 juni	01.38 MEZT	Mars is stationair , en te vinden aan de avondhemel.
Juli 2016		
za 2 juli	05.27 MEZT	De Maan staat 24' Z van Aldebaran, op 12° boven de horizon en in de schemering.
za 2 juli	18.18 MEZT	Mercurius in het perihelium , op 0,308AE van de Zon.
ma 4 juli	18.33 MEZT	De Aarde in het aphelium , op 1,017AE van de Zon.
do 7 juli	05.24 MEZT	Mercurius is in bovenconjunctie en beweegt achter de Zon langs.
za 9 juli	10.22 MEZT	De Maan staat 1,4° ZW van Jupiter, op een hoogte van -9° en bovendien bij daglicht.
ma 11 juli	04.04 MEZT	Venus in het perihelium , op 0,718AE van de Zon.
zo 17 juli	00.46	Mercurius staat 31' N van Venus, in de Benelux

	MEZT	onder de horizon.
do 28 juli	14.00 MEZT	Maximum van de meteorenzwerm δ-Aquariden : tot 17 meteoren per uur.
vr 29 juli	14.16 MEZT	De Maan staat 18,3' Z van Aldebaran, op 27° boven de horizon, maar bij daglicht.
vr 29 juli	15.00 MEZT	Maximum van de meteorenzwerm δ-Cassiopeiïden : tot 20 meteoren per uur.
za 30 juli	21.31 MEZT	Mercurius staat 17,7' NO van Regulus, op 7° boven de horizon en in de schemering.
Augustus 2016		
wo 10 augustus	00.00 MEZT	Maximum van de meteorenzwerm η-Eridaniden : tot 30 meteoren per uur.
vr 12 augustus	19.00 MEZT	Maximum van de meteorenzwerm Perseïden : tot 72 meteoren per uur.
za 13 augustus	11.50 MEZT	Saturnus is <i>stationair</i> , en te vinden aan de avondhemel.
ma 15 augustus	17.52 MEZT	Mercurius in het aphelium , op 0,467AE van de Zon.
di 16 augustus	23.21 MEZT	Mercurius is <i>avondster</i> , staat 27° van de Zon en gaat 34 minuten na de Zon onder.
zo 28 augustus	00.31 MEZT	Venus staat 3,9' NO van Jupiter, in de Benelux onder de horizon.

- **Clubnieuws**

Van de waarneemcommissie

Een waarneemcommissie van een klein clubje van amateur astronomen in Noord-Nederland heeft het niet echt druk.

Dat ligt NIET aan de leden van dat clubje, maar vooral aan de weersomstandigheden in onze omgeving...

Helaas moeten we constateren dat het afgelopen seizoen wat waarneemactiviteiten betreft nog slechter is verlopen dan het seizoen daarvoor. Slechts een heel enkele keer kon een geplande waarneemavond doorgaan, en dan ook nog eens met heel matige omstandigheden.

De maandelijkse oproep om te gaan waarnemen rond Nieuwe Maan heeft twee keer daadwerkelijk een sessie opgeleverd. Bij de eerste sessie in april waren (slechts) drie waarnemers aanwezig, de omstandigheden waren slecht, maar de sfeer was goed! Ria heeft hiervan een leuk verslagje geplaatst op ons forum:

Kienveen, 10 april 2015, 21:15 - 23:20 10" dob

Na een oproep op dit forum en enig overleg vanwege de weersomstandigheden, ben ik toch afgereisd naar het Drentse Kienveen.

De omstandigheden waren buitengewoon matig, veel sluiers, maar toch ook nog wel

een redelijke transparante hemel af en toe.

Bob, Niels en ik waren tegen kwart over 9 aanwezig en na het opbouwen konden we mooi naar Venus kijken (het was toch nog schemerig) die nog tamelijk hoog stond en mooi zijn fase te zien gaf. Daarna Jupiter, waar vooral in de NEB aardig wat details zichtbaar waren. Twee maantjes aan weerszijden van de gasreus.

Dan toch nog wat deepskywerk want Leeuw was op dat moment niet bedekt door sluiers en daar heb ik nog een 6 tal, voor mij nieuwe, Herschel 400 weten te bekijken. (te weten: H 124, 155, 159, 163, 168 en 169).

Daarna kwam Maagd eindelijk wat hoger (waar ik eigenlijk mijn zinnen op had gezet, om het Virgocluster wat uit te kammen), maar helaas kwamen sluiers daar af en aan. Eerste doel was Porrima te scheiden (waar Bob al uitgebreid over vertelde in het topic dubbelsterren). Het wilde maar niet lukken, ik zag wel dat ze dubbel waren maar kon maar geen clean split krijgen. Tot na een kwartiertje of zo. Ineens was het transparant en kwam de dubbel mooi strak te voorschijn en kreeg ik een duidelijke scheiding tussen de twee sterren te zien. Mooie dubbel, beide wit en erg nauw. Ook kon ik daarna nog 3 nieuwe M's aan mijn lijstje toevoegen. M49, M 58 en M60, waarbij M49 toch erg opviel door zijn helderheid en grootte. De temperatuur was zeer aangenaam en het was ook niet erg vochtig en samen met mijn medewaarnemers een leuke avond gehad!

Ria

Een andere activiteit die wel doorging leverde helemaal niets op, dat was de bijeenkomst op Kienveen om de gedeeltelijke zonsverduistering op 20 maart waar te nemen.

7 leden waren aanwezig om tevergeefs af te wachten onder een geheel grijze hemel...

Als afsluitende activiteit van het seizoen had de waarneemcommissie de hoop gevestigd op de Midzomerstarparty in juni. Maar ook dat ging niet door om de overbekende reden: bewolking...

Gelukkig hebben we alsnog een mooie waarneemsessie kunnen organiseren op zaterdag 8 augustus. De maan kwam pas heel laat op, dus er kon een paar uur goed gekeken en ook gefotografeerd worden. Een lekker nachtje waarnemen in het veld met een goede opkomst! Maar liefst 6 leden waren aanwezig: Bob, Gerard, Michaël, Jan Willem, Arie en Ria.

Jan Willem was druk met astrofotografieren, Gerard deed zowel fotografie als waarnemingen, Bob was er met zijn 30cm dob, Michael met zijn 10cm ED en Ria met de 25cm dob. Arie had een verrekijker bij zich en was vooral benieuwd naar hoe het toeging op zo'n starparty.

Het was een hele mooie heldere nacht, al was er af en toe wat optrekkende mist, maar dat verdween later ook weer.

Het komende seizoen gaan we het toch weer proberen en hopen we op ietsje meer succes met het weer rond de Nieuwe Maan weekeinden!

Van de Voorzitter

Astronomie mag zich verheugen in een blijvende belangstelling van het grote publiek. Dit werd vooral merkbaar – op 12 november 2014- bij het plaatsen van de robotlander Philae op de komeet 67P/Churyumov-Gerasimenko. Een topprestatie waarvan de eerste onderzoekresultaten zojuist gepubliceerd zijn. Zo komt de samenstelling van het ijs (op deze komeet) niet overeen met het water op aarde. Het water op aarde zou, zoals het er nu uit ziet, niet van kometen afkomstig zijn. Ook zijn er bouwstenen voor het leven gevonden, aminozuren en suikers. De voorlopige conclusie is dat het mogelijk is dat kometen bijgedragen hebben aan het leven op aarde.

De media meldde ook de samenstand van Jupiter en Venus in juli 2015 en dat heeft veel mensen er toe gebracht dit met het blote oog te gaan bewonderen. Het lekkere en heldere zomerweer werkte mee. Indirect heeft deze publiciteit invloed op onze vereniging. Het publiek komt graag op open dagen zoals de nacht van de Nacht en de Landelijke Sterrenkijkdagen. Onze club speelt daar graag op in. Bij de nacht van de

Nacht hadden we een vijftal telescopen waardoor de bezoekers konden kijken. Verschillende leden (zonder kijker) begeleidden het publiek door hen te wijzen op de pracht van de sterrenhemel, terwijl anderen door onze kijkers keken. Nog nooit hadden we zoveel bezoekers, ruim honderd!

Onze club is klein en actief. Er is een grote groep visueel waarnemende leden en het aantal astro fotografen groeit snel. Mooi is te constateren dat ook instrumentloze leden actief deelnemen aan publieksactiviteiten. Een -te klein- aantal leden bericht maandelijks op het forum wat zij gefotografeerd en/of waargenomen hebben. Het plaatsen van die overzichten kan zeer stimulerend werken. Het spoort je aan wat meer gebruik te maken van de schaarse momenten met heldere hemel. Bovendien zie je soms dat anderen een object waargenomen of gefotografeerd hebben die niet op je eigen lijstje stond, maar zeer dat moeite waard is. Een waarneemtip dus!

Dat de techniek hand in hand gaat met de waarneemresultaten zal niet vreemd zijn. Grotere kijkers vangen meer licht en geven meer geheimen van het heelal prijs.

Nadeel van grote kijkers is de inzetbaarheid. Je heb wel een erg goede seeing nodig om er gebruik van te kunnen maken. Maar áls die dan ook goed is, wordt het lange wachten beloond. Voor astrofotografie geldt dat natuurlijk ook, maar daar worden toch verbluffende resultaten bereikt onder andere met goede, kleine Apo's. De techniek van, autoguiden, veel opnamen en stacken werpt zijn vruchten af. En niet te vergeten het gebruik van de juiste beeldbewerking programma's. De foto's van onze leden mogen er zijn. Er wordt zelfs gefotografeerd met volle maan, zei het met gebruikmaking van H-Alpha smalband filters.

Het nieuwe seizoen gaat binnenkort weer van start. Ik hoop jullie allemaal weer te treffen op onze nieuwe locatie.

Gerard van den Braak

Mijn naam is Jeroen Hut en ik ben een twintig jarige in Groningen wonende student. Ik ben daardoor (naar mijn weten) één van de jongste leden die deze vereniging rijk is. Ik ben sinds begin dit jaar lid van deze vereniging. De reden waarom ik lid ben van Noord-Drenthe is het feit dat ik toentertijd nog in Assen woonde en ik geen reden zag waarom ik over zou stappen naar de vereniging Groningen.

Op een één of andere manier deel ik deze prachtige hobby maar met weinig leeftijdsgenoten. Mijn interpretatie van dit feit is dat deze hobby misschien enigszins nerdy overkomt en moeilijk te begrijpen is voor buitenstaanders. Wie gaat er nu om vier uur 's nachts -in de sneeuw- buiten staan om uren naar een vlekje te turen, die je alleen met moeite perifeer ziet? Ja, want waarom doen wij dat eigenlijk? Is het de kick? De besef dat je naar licht zit te kijken die onbesefbaar veel jaar oud is? Is het lijstjes wegwerken? Zeg het maar. Ik vind dat persoonlijk erg moeilijk om uit te leggen aan leeftijdsgenoten, die op dat tijdstip liever in de kroeg zitten (en trouwens absoluut geen perifeer zicht nodig hebben om de bodem van hun bierglas te zien).

Ik ben zelf begonnen met sterrenkunde op het moment dat ik kon praten eigenlijk. Ik weet nog ontzettend goed dat mijn vader (met toch veel meer haar dan nu) aan mijn bedrand zat mij de planeten te leren. Toen ik de planeten eenmaal kende begon de ontdekkingsreis om ze allemaal te zien. De 'big five' met uitzondering van Mercurius waren snel gezien. Uranus was toen ik wat ouder was met een verrekijker ook snel gevonden. Toen die gezien waren bleven alleen Neptunes en Mercurius over die

langer op zich hebben laten wachten. Die kwamen pas toen ik achttien was en ik een fatsoenlijke telescoop kon kopen (6" f/8 newton), door die aankoop waren Neptunes en Mercurius snel gevonden.

Tegenwoordig houd ik mij vooral bezig met deepsky objecten waarnemen. De messierlijst is zo goed als praktisch klaar; moet nog enkele objecten in de herfst hemel en lentehemel en de meeste zuidelijke messiers in boogschutter. Mijn ambitie is om binnenkort actiever bezig te gaan met de H400 lijst, om die voltooien zal ik echter wel mijn optiek moeten upgraden (Dobson 10/12 inch?). En tja, studenten hebben nou eenmaal niet de best betaalde banen. Desondanks alle mooie telescopen van tegenwoordig blijf ik persoonlijk toch een zwak hebben voor de verrekijker. Niets is leuker dan in het natte gras liggen en met een verrekijker naar boven turen en de sterrenhemel in al haar glorie bewonderen en ontdekken.

Jeroen Hut

Sidewalk astronomy

Al van jongs af aan ben ik geboeid door de nachtelijke hemel, toen ik 's winters vroeg in de donkere zuidwesthoek van Friesland een half uur moest lopen naar de bushalte voor Sneek.

Later, bij Philips in Eindhoven, heb ik op de prachtige sterrenwacht vaak belangstellenden de wonderen van het heelal laten zien. Ik herinner me nog de verbijstering van een bezoeker die de ring van Saturnus voor het eerst in al zijn glorie zag. Dat zijn mooie momenten.

Nog weer later, in Assen, werd ik natuurlijk lid van de VWS-Noord Drenthe. Van Ria kon ik enkele jaren geleden een Dobson telescoop overnemen. Daarmee kon ik dezelfde Saturnus weer waarnemen.

Op google vond ik inspirerende verhalen hoe John Dobson (San Francisco; 1915-2014) met zijn makkelijk demontabele en transportabele kijker mensen op straat een blik op maan, planeten en sterren bood.

Op 12 maart 2012 had ik samen met Gerard, Bob en Niels een "starparty" geregeld op het lepenplantsoen bij ons in de buurt. Dat was geweldig. Groot en klein kwamen ruimschoots aan hun trekken. Het aardige is dat je dan mensen ontmoet die je alleen maar van gezicht kent en nu ineens heel plezierige medebuurtbewoners blijken te zijn.

Op 31 mei 2014 samen met vijf andere leden van de club naar Camping Theyenkamp in Laaghalerveen. De campinggasten keken hun ogen uit aan de variatie in telescopen en stelden allerlei onverwachte vragen waarop we vaak even een antwoord moesten verzinnen.

Het kwartje viel pas op vrijdag 16 januari, deze winter, toen Gerard bij een lezing over Herschell een dia liet zien van een straat in Londen waar een aantal heren met bolhoeden en kijkers de voorbijgangers vermaakten met een blik op het heelal. Gerard was verbaasd dat ik het bestaan van "sidewalk astronomy" niet kende en ik was verbaasd dat, alweer google, er zoveel activiteiten zijn op dat gebied over de hele wereld en ook in Nederland.

Sindsdien ben ik helemaal los. Een artikel met foto in het Gezinsblad, ondersteund door een telefonisch interview op RTV Drenthe en met medewerking van neef Gerard

Alting met zijn Celestron, lokten op 27 februari tientallen nieuwsgierigen naar het plantsoen.

Ook hier weer heel spontane reacties van oud en jong.

Het in de Sterrengids aangekondigde "hemels spektakel" van 21 t/m 24 mei waarbij de maan van samenstanden met Venus naar Jupiter schoof en waarvoor ik al afspraken met de pers had gemaakt, ging helaas schuil achter een dik wolkendek.

Eigenlijk is mei ook al te laat in het seizoen voor zulke avonden.

Met het ingaan van de wintertijd ga ik er weer mee door. Het is een bijzonder dankbare activiteit.

Halbe van de Wetering

Astrofotografie: dubbele pret!

Laatst las ik ergens op ons forum dat astrofotografie, vergeleken met waarnemen, saai zou zijn: spullen neerzetten en dan maar wachten, rondhangen, wachten, rondhangen, terwijl visuele waarnemers de hele tijd druk, intensief en enerverend bezig zijn...

Ik vind dat nog wel meevallen: het opstellen van je hele uitrusting is een zeer nauwkeurig en tijdrovend werkje. Helemaal als je je spulletjes ergens midden in het veld in het donker neerzet, waarbij je goed moet snappen wat je aan het doen bent. De voldoening is dan altijd erg groot als alles opeens tot leven komt, en je je eerste opname van het beoogd object op je beeldscherm in prachtige kleuren ziet verschijnen. Dat smaakt dan naar meer!

Terwijl alles dan vervolgens staat te zoomen, kun je heerlijk ontspannen, genieten van de sterrenhemel, en als je met een paar anderen bent, ook nog bij hen meekijken. Erg leuk!

Maar dan heb je later nog een keer pret, namelijk als je je ruwe opnames gaat bewerken tot een fraaie plaatje, en er langzamerhand een steeds mooiere foto uitkomt, waar je de rest van je astro-carriere dan zovaak naar kan kijken als je maar wilt, terwijl je dan ook vaak onwillekeurig weer de herinnering ophaalt van hoe je daar 's nachts op de hei lekker bezig was.

Dus astrofotografie: dubbele pret!

Foto: de Noord Amerika en Pelicaan Nevel, geschoten in smalband (Ha en OIII) en later gecombineerd tot een zogenaamde bi-color kleurenopname

Jan Willem Spee

Hierbij wat informatie over het Duurzaamheidscentrum, waar vanaf september onze verenigingsavonden worden gehouden. Het adres van het duurzaamheidscentrum is: Bosrand 2 in Assen. Het bevindt zich aan de rand van het Asserbos. Het is een markant gebouw met een zonnetoren dat je haast niet kunt missen. Om het te bereiken moet op de rotonde bij de Europaweg de afslag nemen naar het evenementencentrum De Bonte Wever en dan rechtdoor rijden richting het Asserbos. Er zijn vlak in de buurt van het Duurzaamheidscentrum parkeerplaatsen. Ik denk dat we bij onze eerste avond maar een tijdje buiten moeten staan om de mensen op te vangen.

Ik heb ook 2 foto's bijgevoegd van de zaal waarin onze verenigingsavonden gehouden worden. Het ziet er nu nog kaal uit, maar met meubilair er in is het een stuk gezelliger.

We delen het gebouw ook met de andere verenigingen die nu gebruik maken van De Kroezehof.

In de zaal komt een beamer, die we kunnen gebruiken.

Jaap van der Wal